

ภาคผนวก

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมและการปกครอง

วิธีการศึกษา

1. สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการหมู่บ้าน
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

1.1 ลักษณะการมีส่วนร่วม

- การให้ความร่วมมือของชาวบ้านต่อกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนเป็นอย่างไร
- วิธีดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านเป็นอย่างไร
- บทบาทของแกนนำหมู่บ้านเป็นอย่างไร
- ลักษณะการมีส่วนร่วมของชาวบ้านเป็นไปด้วยความสมัครใจ เกรงใจ หรือต้องสั่งให้ทำ
- กิจกรรมหรือโครงการที่รัฐเข้าไปจัดตั้งให้แก่หมู่บ้านมีอะไรบ้าง แกนนำ และชาวบ้านมีบทบาทอย่างไร และมีวิธีการดำเนินงานอย่างไร
- กิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชนที่กำนัน แกนนำ และประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันคิด และจัดทำขึ้นมา มีหรือไม่ อย่างไร
- มีการสนับสนุน ผลักดันชุมชนด้านใดบ้างในการพัฒนา

1.2 การปกครอง

- การแบ่งเขตการปกครองภายในหมู่บ้านมีลักษณะอย่างไร
- วิธีการดูแล และปกครองลูกบ้านเป็นอย่างไร
- ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ และเชื่อฟัง ปฏิบัติตามหรือไม่ อย่างไร
- สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนเป็นอย่างไร มีการส่งเสริมด้านใดบ้าง

2. กลุ่มองค์กรท้องถิ่น

วิธีการศึกษา

1. สัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มองค์กรต่าง ๆ
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม
  - ในหมู่บ้านมีกลุ่มองค์กรเพื่อพัฒนาหมู่บ้านอะไรบ้าง
  - วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม การดำเนินงาน ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร
  - เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน แต่ละกลุ่มมีบทบาทและหน้าที่อย่างไร
  - แต่ละกลุ่มได้มีส่วนช่วยผลักดัน หรือสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนหรือไม่

3. ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม และวัฒนธรรมของหมู่บ้าน

วิธีการศึกษา

1. สัมภาษณ์ผู้นำ ประชาชน ผู้สูงอายุ และพระสงฆ์
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

3.1 ระบบเศรษฐกิจ

- อาชีพหลัก อาชีพรองของประชาชนในหมู่บ้านมีอะไรบ้าง
- ระบบการผลิตของชุมชนในแต่ละช่วงเป็นไปในลักษณะใด
- การซื้อขาย แลกเปลี่ยนด้านผลผลิตของชุมชนเป็นไปในลักษณะใด
- รายได้เฉลี่ยของประชาชน
- กลุ่มคนที่ยากจนที่สุดในหมู่บ้านคืออะไร ขนาดใหญ่แค่ไหน การทำมาหากินของคนกลุ่มนี้เป็นอย่างไร
- อาชีพส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง ลักษณะการประกอบอาชีพเป็นอย่างไร

3.2 ระบบสังคม และวัฒนธรรม

3.2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

- ประวัติศาสตร์หมู่บ้านเป็นอย่างไร มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร

- ลักษณะทางกายภาพและภูมิศาสตร์ เช่น การคมนาคมติดต่อกับโลกภายนอก แหล่งน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ ลักษณะการกระจายของบ้าน ฯลฯ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ การดำเนินงานชมรม ลักษณะสังคม วัฒนธรรมหรือไม่อย่างไร
- ลักษณะทางประชากร ขนาดประชากร จำนวนครัวเรือน การย้ายถิ่น (ชั่วคราวและถาวร) ลักษณะชนชาติ
- บริการพื้นฐานของรัฐ เช่น โรงเรียน สถานีนามัย วัด บพทบาทการพัฒนาของสถาบันเหล่านี้เป็นอย่างไร หมู่บ้านมีไฟฟ้าหรือไม่
- ระบบและกลไกการสื่อสารในหมู่บ้านเป็นอย่างไร ส่วนไหน กลไกอะไรที่มีประสิทธิภาพที่มากที่สุด

3.2.2 ด้านความสัมพันธ์ ประเพณี และวัฒนธรรมในหมู่บ้าน

- ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติในหมู่บ้านมีหรือไม่ อย่างไร
- ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนอื่น ๆ ในหมู่บ้านเป็นอย่างไร
- การติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนในหมู่บ้านหรือต่างหมู่บ้านเป็นอย่างไร
- ผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือในหมู่บ้านนี้มีใครบ้าง แต่ละคนมีบทบาทอย่างไร
- วิธีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ ธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของหมู่บ้านเป็นอย่างไร

3.2.3 ระบบความเชื่อ และการปฏิบัติทางอนามัย

- ปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในหมู่บ้านคืออะไร โรคภัยไข้เจ็บใดที่มีความสำคัญในการรับรู้ของชาวบ้าน
- ชาวบ้านมีวิธีการจัดการกับความเจ็บป่วยอย่างไร
- ชาวบ้านมีระบบความเชื่อในเรื่องความเจ็บป่วยอะไรบ้าง
- ชาวบ้านมีการช่วยเหลือกันอย่างไรบ้าง เมื่อเกิดความเจ็บป่วย
- ในหมู่บ้านมีผู้ทำหน้าที่เยียวยา เช่น หมอชิตยา หมอสมุนไพร ฯลฯ หรือไม่ หมอเหล่านี้เป็นที่นิยมของชาวบ้านเพียงไร
- ในหมู่บ้านมีร้านขายยา (ร้านชำ) กี่แห่ง ชาวบ้านนิยมซื้อยาจากร้านชำหรือไม่ และนิยมซื้อยาอะไร

- หมอท้องถิ่น และร้านชำมีบทบาทหรือทำที่ต่อกองทุนยาอย่างไร
- ชาวบ้านทั่วไปและผู้สูงอายุมีทัศนคติต่อโรงพยาบาลอำเภออย่างไร

4. กิจกรรมหรือโครงการของสาธารณสุขที่ผ่านมา
วิธีการศึกษา

1. สัมภาษณ์ อสม.
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
  - ดำเนินการกันอย่างไร
  - ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร
  - ชาวบ้านมีบทบาทอย่างไรต่อโครงการ
  - การมีส่วนร่วมของชุมชนมีหรือไม่อย่างไร
  - รัฐสนับสนุนและส่งเสริมอย่างไร

5. แนวคิด การดำเนินงาน และระบบสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
วิธีการศึกษา

1. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพโรงพยาบาลปาย
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
3. การศึกษาจากรายงานต่าง ๆ
  - การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางด้านสาธารณสุขของชาวบ้านเป็นอย่างไร
  - ชมรมผู้สูงอายุเริ่มต้นอย่างไร
  - มีการดำเนินงานกันอย่างไรบ้าง ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม
  - ผู้สูงอายุมีบทบาทอย่างไร มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้มีการก่อตั้งชมรม บริหารจัดการ และดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองหรือไม่ อย่างไร
  - ผู้สูงอายุมีส่วนปฏิบัติกิจกรรมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และลักษณะใด
  - ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อย่างไรบ้าง
  - มีการติดตามประเมินผล การดำเนินโครงการหรือไม่อย่างไร
  - เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ความช่วยเหลืออย่างไร

ประเด็นการสนทนา

1. อสม. ในหมู่บ้าน

- เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน
- เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุข และการก่อตั้งของชมรม
  - ❖ ความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน
  - ❖ การสนับสนุน ส่งเสริมโครงการต่าง ๆ จากภาครัฐ
  - ❖ การสนับสนุน ส่งเสริมโครงการ จัดตั้งชมรมฯ
  - ❖ การสนับสนุน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชมรมฯ

2. คณะกรรมการชมรม

- มีระเบียบข้อบังคับของชมรมหรือไม่ ใครเป็นผู้กำหนด กำหนดกันอย่างไร
- คณะกรรมการในชมรมมีใครบ้าง ใครเป็นผู้แต่งตั้ง
- มีการประชุมคณะกรรมการ และสมาชิกชมรมหรือไม่
- ใครเป็นผู้ดำเนินการประชุม
- ในการประชุมแต่ละครั้งมีผู้เข้าร่วมประชุมมากน้อยเพียงใด

3. สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

- ริเริ่มอย่างไร ใครเป็นผู้ริเริ่ม
- มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชมรมอย่างไร ใน 4 ระดับ
- ปัจจัยที่ผลักดัน และแรงจูงใจให้เข้าร่วม
- ประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการ
- ปัญหา และอุปสรรคในการเข้าร่วม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายทรงศักดิ์ มีชัย
วัน เดือน ปีเกิด	26 มกราคม 2505
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 18 หมู่ที่ 4 ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2529	ประกาศนียบัตรวิชาชีพพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง วิทยาลัยพยาบาลสวรรคภ์ประชารักษ์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2529-2530	พยาบาลประจำตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลป่า อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
พ.ศ.2531	พยาบาลประจำตึกห้องคลอดโรงพยาบาลป่า อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
พ.ศ.2532	นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ 4 ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลป่า อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
พ.ศ.2534	นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ 5 ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลป่า อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
พ.ศ.2538	นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ 6 ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลป่า อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน